

Nowelizacja ustawy o lasach nie spełnia standardów

24 czerwca 2025

Aż 67 organizacji społecznych apeluje o odrzucenie projektu nowelizacji ustawy o lasach i o ochronie przyrody, przedstawionego przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska. Mimo wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 2023 roku, który zobowiązał Polskę do zapewnienia sądowej kontroli nad decyzjami dotyczącymi wycinek w lasach, propozycja rządu wciąż wyklucza możliwość skutecznego zaskarżania planów urządzenia lasu. Propozycja przepisów jest sprzeczna nie tylko z prawem unijnym, ale także z polską „Konstytucją”. Projekt skrytykowała również Państwowa Rada Ochrony Przyrody.

Plany urządzenia lasu (tzw. PULe) to dokumenty, w których nadleśnictwa określają na kolejne 10 lat m.in. sposób, miejsce i zakres pozyskania drewna. Są one przygotowywane przez Lasy Państwowe i zatwierdzane przez Ministra Klimatu i Środowiska. Nowelizacja ustawy miała w założeniu dać społeczeństwu możliwość kontroli legalności planów wycinek w sądzie. Trybunał Sprawiedliwości UE w wyroku z 3 marca 2023 r. potwierdził, że Polska ma obowiązek zapewnić obywatelom i

organizacjom pozarządowym możliwość zwrócenia się do sądu z wnioskiem o skuteczne zbadanie pod względem merytorycznym i formalnym legalności planów urządzenia lasu. Obecny projekt, już drugi w toku prac legislacyjnych, nadal nie realizuje wyroku Trybunału.

Rząd Donalda Tuska obiecał obywatelom, że przywróci im kontrolę nad przyszłością naszych wspólnych lasów. Tymczasem propozycja ustawy, która miała tę obietnicę realizować, tak naprawdę odbiera ludziom głos. Ten projekt łamie nie tylko prawo polskie i międzynarodowe, ale też oznacza złamanie umowy rządu z wyborcami – mówi Aleksandra Wiktor z Fundacji Greenpeace Polska.

Kolejnym naruszeniem projektu jest możliwość prowadzenia wybranych działań gospodarki leśnej (także pozyskania drewna), nawet jeżeli wcześniej sąd wstrzyma wykonanie planu urządzenia lasu.

W demokratycznym państwie prawa sytuacja, w której minister ds. środowiska i starosta mogą zmienić zakres sądowych rozstrzygnięć, jest nie do zaakceptowania jako jawne naruszenie konstytucyjnego trójpodziału władzy. Takie przepisy pozwoliłyby na wycinkę np. Puszczy Białowieskiej – komentuje Bartosz Kwiatkowski z Fundacji Frank Bold.

Projekt nie eliminuje także bezprawnych praktyk polegających na prowadzeniu wycinki drzew bez zatwierdzonych Planów Urządzenia Lasu. Z analizy Stowarzyszenia Pracownia na rzecz Wszystkich Istot wynika, że w 2021 r. aż 46 nadleśnictw, zarządzających ponad 10% powierzchni lasów publicznych, prowadziło gospodarkę leśną bez zatwierdzonych PULi. W lipcu 2024 r. przyrodnicy wykazali, że proceder ten jest wciąż nagminny – nadleśnictwa ogłaszają przetargi na gospodarkę leśną mimo braku zatwierdzonego planu.

Projekt, zamiast ukrócić te szkodliwe działania, de facto je legalizuje. Wystarczy powołać się na potrzebę realizacji celów

trwale zrównoważonej gospodarki leśnej by uzyskać zgodę na prowadzenie gospodarki leśnej bez zatwierdzonego PUL. Oznacza to, że wycinki w lasach nadal będą poza jakąkolwiek kontrolą – alarmuje Radosław Ślusarczyk z Pracowni na rzecz Wszystkich Istot

Organizacje przypominają, że obowiązkiem Polski jest także wdrożenie wyroku TSUE z 2023 r. w zakresie zapewnienia ścisłej ochrony gatunkowej podczas prowadzenia gospodarki leśnej. Projekt ustawy w ogóle nie odnosi się do tej kwestii. Nadal więc przyroda lasów nie będzie należycie chroniona. Propozycja przepisów nie odpowiada także minimalnym standardom dobrej partycypacji i w najmniejszym stopniu nie uspołecznia planowania gospodarki leśnej.

Negatywne stanowisko do nowelizacji ustawy o lasach przedstawiła także Państwowa Rada Ochrony Przyrody, stwierdzając, że „projekt nie powinien być zaakceptowany w obecnym kształcie i wymaga dalszej poprawy”.

Organizacje pozarządowe zwracają również uwagę na fakt skrócenia czasu konsultacji społecznych nad projektem, który powstawał przez 9 miesięcy, z 21 do 10 dni. Organizacje wskazują, że stanowi to poważne naruszenie prawa społeczeństwa obywatelskiego do udziału w procesie legislacyjnym.

Wspólnie z 67 organizacjami i inicjatywami apelujemy o rozpoczęcie prac nad prawidłową realizacją wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej we współpracy z przedstawicielami organizacji pozarządowych i społeczeństwa – podsumowuje Radosław Ślusarczyk.

Autorstwo: Pracownia na rzecz Wszystkich Istot

Zdjęcie: [Alois_Wonaschuetz](#) (CC0)

Źródło: Pracownia.org.pl